VIBORG KOMMUNE

§ 16b miljøtilladelse til malkekvægbruget på Ll. Torupvej 5, 8832 Skals

Dato for tilladelse:

24. november 2026

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse **1**

Datablad **3**

1 Resumé og samlet vurdering **4**

1.1 Ansøgning om miljøtilladelse 4

1.2 Afgørelse 4

1.3 Ikke teknisk resumé 5

1.4 Offentlighed 6

2 Vilkår for kvægbruget **7**

3 Generelle forhold **9**

3.1 Beskrivelse af husdyrbruget 9

3.2 Meddelelsespligt – anlæg og ejerforhold 9

3.3 Gyldighed 9

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold **10**

4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. - anlægsdelen 10

4.2 Placering i landskabet - anlægget 11

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift **16**

5.1 Husdyrhold og produktionsareal 16

5.2 Affald 17

5.3 Råvarer og hjælpestoffer 18

5.4 Driftsforstyrrelser eller uheld 18

6 Gødningsproduktion og -håndtering **19**

6.1 Gødningstyper og mængder 19

7 Forurening og gener fra husdyrbruget **21**

7.1 Ammoniak og natur 21

7.2 Lugt 24

7.3 Fluer og skadedyr 24

8 Bedste tilgængelige teknik (BAT) og egen kontrol **26**

9 Ophør **26**

10 Samlet konklusion **27**

11 Tilladelsens gyldighed, klagevejledning og underretning 28

11.1 Tilladelsens gyldighed..... 28

11.2 Klagevejledning og søgsmål..... 28

11.3 Underretning om tilladelsen..... 29

Titel: § 16b miljøtilladelse til husdyrproduktionen på Ll. Torupvej 5, 8832 Skals

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	31397898
Husdyrbrugets navn	Niels Christensen
Beliggenhedsadresse	Lille Torupvej 5
Postnummer	8832
By	Skals

Ejendom

Ejenddomsnummer	3464336
CHR numre	64599

Ansøger

Ansøger navn	Niels Christensen
Ansøger adresse	Lille Torupvej 5
Ansøger postnummer	8832
Ansøger by	Skals
Ansøger telefon	61697137
Ansøger email	mf135@outlook.com

Dato for tilladelse: Den 24. november 2026

Tilladelsen er udarbejdet af:

Karin Stavnskær
Miljøsagsbehandler, Cand. Agro.

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5,
8800 Viborg

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØTILLADELSE

Viborg Kommune har modtaget en miljøansøgning fra ejendommen Ll. Torupvej 5, 8832 Skals. Ansøgningen om miljøtilladelse efter Husdyrbruglovens §16b er indsendt af ejer af ejendommen, Niels Christensen, CVR nr. 31397898.

Ejendommen fik i 2016 en § 10 tilladelse. Det tilladte dyrehold i denne tilladelse er:
- 19,5 årskøer, stor race
- 5,9 årskviekalve, 1,5-5,1 mdr.
- 12,4 årskvier, 11-17,5 mdr.
- 10 prod. tyrekalve, 43-213 kg
- 9 prod. ungtyre, 230-460 kg

Det er dette lovlige dyrehold, som ligger til grund for nudriften i ansøgningen.

Der blev i 2017 meddelt en ny §10 miljøtilladelse til opførelse af en ny løsdriftsstald med tilhørende gyllebeholder m.v. og skift af race til Jersey. Det eneste, der er blevet opført, er gyllebeholderen. Denne miljøtilladelse anses på denne baggrund som værende ikke udnyttet, og den er derfor bortfaldet.

Niels Christensen ønsker at få godkendt eksisterende stalde efter gældende lovgivning, hvor der ikke længere godkendes et bestemt antal dyr, men derimod et bestemt antal m^2 i staldanlæggene (produktionsareal).

Desuden søges om lovliggørelse af en stald til kvier, der er opført, samt lovliggørelse af et mindre skur og en rundbuehal med teltdug, der er opført i tilknytning til gyllebeholderen i marken. Det samlede ansøgte produktionsareal er 294 m^2, fordelt på hhv. kostald, småkalvestald og kviestald.

Ejendommens gyllebeholder rummer 685 m^3. Møddingspladsen er på 20 m^2.

Idet der i ansøgningen indgår mere end 100 m^2 produktionsareal til malkekvæg, kræver det ansøgte en miljøtilladelse efter Husdyrbruglovens § 16b.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Viborg Kommune første gang den 9. juni 2026 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i skema nr. 261688. Det er skemaets version 5, der ligger til grund for miljøtilladelsen.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte produktion på malkekvægsbedriften Ll. Torupvej 5, 8832 Skals, i henhold til de gældende regler.

Miljøtilladelsen meddeles i henhold til §16b i Husdyrbrugloven (Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025) og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug).

Miljøtilladelsen efter lovens § 16b er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende oplysninger og beregninger og er betinget af de fastsatte vilkår. Miljøtilladelsen indeholder i hvert afsnit en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af de miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Viborg Kommune har stillet konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om maksimalt ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen

Miljøtilladelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes herunder reglerne i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse (Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning).

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion
Der søges om tilladelse til at anvende eksisterende stalde, bygninger og gødningsopbevaringsanlæg samt lovliggørelse af opført kviestald. Det ansøgte produktionsareal er 294 m². Endvidere søges om tilladelse til et mindre, opført skur og en rundbuehal med teltdug samt dispensation til placeringen af disse, idet de begge er placeret ved den eksisterende gyllebeholder, men væk fra landbrugets øvrige bygningsmasse.

Ansøger ønsker at få godkendt staldanlægget efter gældende lovgivning, hvor der ikke længere godkendes et bestemt antal dyr, men derimod et bestemt antal m^2 i staldanlægget på Ll. Torupvej 5. Det er produktionsarealet (det staldareal som dyrene har adgang til) samt dyre- og gulvtyper, der er afgørende for beregningerne af en produktions miljømæssige belastning.

Placering
Husdyrbruget er placeret i landzone mellem byerne Ulbjerg og Fjeldsø. Ejendommen ligger for sig selv omkranset af ejendommens jordtilliggende.

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt bor på Ll. Torupvej 3, som ligger godt 250 m syd for husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Fjeldsø, som ligger 3,1 km mod nordøst. Nærmeste område med byzone er Ulbjerg, der ligger ca. 2,8 km sydvest for ejendommen.

Husdyrgødning
Dybstrøelse opbevares på ejendommens møddingsplads, hvorfra det efter kompostering i perioder af året køres til opbevaring i markstak. Gylle fra kostalden opbevares i ejendommens gyllebeholder.

Lugt
Lugtkravene er alle overholdt - til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Støv, støj og fluer
Der forventes ikke væsentlige gener fra støv, støj og fluer uden for ejendommens eget areal. På grund af den begrænsede udvidelse forventes det, at mængden af støv, støj og fluer stort set ikke vil blive forøget set i forhold til den nuværende tilladte produktion.

Transporter til og fra ejendommen
Antallet af transporter forventes ikke at stige som følge af den ansøgte udvidelse.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur
Ejendommen er beliggende ca. 3 km nordvest for nærmeste ammoniakfølsomme, internationalt beskyttede naturområde (Natura 2000-område), som er benævnt Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal. Nærmeste ammoniakfølsomme naturtype er et kategori 1 surt overdrev, som ligger delvist indenfor Natura 2000-området.

Den nærmeste, større ammoniakfølsomme naturtype, der ikke ligger indenfor et Natura 2000-område (kategori 2 naturområde) er et langt, smalt overdrev beliggende ca. 600 meter sydøst for ejendommen.

Nærmeste, ammoniakfølsomme mindre §3 beskyttede naturområder er hhv. en skov, en mose og et overdrev.

Det ansøgte overholder med god margin de gældende beskyttelsesniveauer for ammoniakpåvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur og medfører ikke en merbelastning af de nærliggende naturarealer. Projektet indebærer ikke fjernelse af træer, bygninger eller ændringer af de hydrologiske forhold og vurderes derfor at kunne gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af ammoniakfølsom natur eller bilag IV-arters yngle- og rasteområder.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)
På mindre husdyrbrug som dette, hvorfra der udledes mindre end 750 kg NH_3-N/år, er der ikke krav om overholdelse af BAT (bedst tilgængelige teknik).

Samlet konklusion
Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Desuden vurderer Viborg Kommune, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, når vilkårene i denne tilladelse overholdes.

1.4 OFFENTLIGHED

Idet konsekvenszonen (afstanden hvor lugt kan mærkes) kun er 197 meter, regnet som vægtet gennemsnit for husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg, og der er over 225 meter til de nærmeste naboer (med og uden landbrugspligt), er der ikke foretaget nabohøring. Viborg Kommune har vurderet, at gener fra den ansøgte produktion er af underordnet betydning for naboer.

2 VILKÅR FOR KVÆGBRUGET

Generelle vilkår

1) Miljøtilladelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Ll. Torupvej 5, 8832 Skals under CVR nr. 31397898.

2) Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen samt tilladelsens vilkår.

3) Den der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, hvis landbruget foretager følgende:
- Ejerskifte af landbruget
- Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
- Indstilling af driften for en længere periode

4) Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøtilladelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.

Beliggenhedsmæssige og planmæssige vilkår

5) Teltet og skuret i bevoksningen ved skuret må kun anvendes til opbevaring af materiel til brug for driften af denne bedrifts husdyrhold og markarealer.

6) Hver af de to bygninger skal fjernes, når der ikke længere er brug for dem til driften af ejendommen. Inklusive i tilfælde af bortforpagtning af ejendommens markarealer. Dog senest ½ år efter evt. ophør med malkekvægsproduktion på ejendommen.

7) Bevoksningen rundt om skuret og maskinhallen skal til enhver tid vedligeholdes i nuværende omfang, og der skal ske genplantning i fornødent omfang, såfremt dele af træbevoksningen fældes eller stormfældes.

Husdyrhold og produktionsareal

8) Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med nedenstående. Staldenes placering kan ses i figur 1.

Staldnavn	Staldstørrelse, m²	Tilladt dyrehold og gulvtype	Produktions areal, m²
Kostald	161	Alle kvæg. Bindestald med riste	160
Små kalve	40	Alle dyr. Dybstrøelse	24
Kvie stald	146	Alle dyr. Dybstrøelse	110
Samlet produktionsareal			294

Affald

9) Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.

Råvarer og hjælpestoffer

10) Olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

11) Flydende husdyrgødning må opbevares i ejendommens gyllebeholder med et overfladeareal på 159 m² (685 m³).

12) Fast husdyrgødning må opbevares på ejendommens møddingsplads og må maksimalt dække 20 m².

13) Påfyldning af gyllevogn skal foregå under opsyn med henblik på at undgå spild af gylle.

14) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, således spild undgås.

Skadedyr

15) Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Ophør

16) Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Ejendommen er en malkekvægsbedrift med malkekøer og tilhørende kvieopdræt. Staldanlægget består af en bindestald til malkekøerne, bokse til småkalvene samt en ny dybstrøelsesstald til kvieopdrættet. Husdyrgødning opbevares i ejendommens gyllebeholder, på ejendommens møddingsplads samt i markstak.

På tidspunktet for miljøtilladelsen er det praksis, at både køer og kvier er på græs i sommerhalvåret.

Miljøtilladelsen efter Husdyrbruglovens § 16b gælder for husdyrbruget på Ll. Torupvej 5, 8832 Skals. Husdyrbrugets CVR-nummer er 31397898.

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG OG EJERFORHOLD

Ændring af stalde og anlæg til opbevaring af husdyrgødning, ensilage m.v. skal meddeles til Viborg Kommune, som afgør, om ændringerne på bedriften udløser krav om miljøtilladelse. Skift i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til Viborg Kommune.

3.3 GYLDIGHED

En tilladelse skal udnyttes inden for 6 år fra tilladelsen meddeles. Ved udnyttelse forstås, at det ansøgte er bragt til udførelse. Hvis tilladelsen ikke er udnyttet indenfor 6 år, vil den del af tilladelsen, som ikke er blevet udnyttet, automatisk bortfalde.

Hvis en tilladelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

GENERELLE VILKÅR

På baggrund af ovenstående fastsættes følgende generelle vilkår:

1) *Miljøtilladelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Ll. Torupvej 5, 8832 Skals under CVR nr. 31397898.*

2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen samt tilladelsens vilkår.*

3) *Den der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, hvis landbruget foretager følgende:*
   - *Ejerskifte af landbruget*
   - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
   - *Indstilling af driften for en længere periode*

4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøtilladelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.*

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV. - ANLÆGSDELEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, fortidsminde-, strand-, klit-, sø- og å-beskyttelseslinjer samt udenfor kirkebyggelinje.

Husdyrbruget ligger hovedsageligt udenfor skovbyggelinjen. Dog er den ansøgte rundbuehal med teltdug ved gyllebeholderen i marken placeret delvist indenfor skovbyggelinjen.

Etablering, udvidelse og ændring af anlæg, der medfører forøget forurening eller forøgede gener for omgivelserne, skal overholde afstandskravene i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8. I nedenstående Tabel 1 er anført afstandskravene samt den faktiske afstand til området fra de ansøgte produktionsarealer.

Tabel 1. Afstandskrav nævnt i Husdyrbrugloven, §6 og §8

Generelle afstandskrav vedr. staldanlæg		**Aktuel afstand**	**Overholdt ja/nej**
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvanding, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer)	25 m	Ca. 5 m til kostald Ca. 25 m til ny stald	Nej Ja
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 1.000 m	Ja
Vandløb	15 m	> 600 m	Ja
Dræn	15 m	> 15 m	Ja
Søer	15 m	> 600 m	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	57 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	Ja
Beboelse på egen ejendom Afstandskravet gælder ikke ensilageopbevaringsanlæg	15 m	25 m Til ny kviestald	Ja
Naboskel	30 m	> 200 m	Ja
Nabobeboelse	50 m	> 225 m	Ja
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområder	50 m	> 2.500 m	Ja
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	> 3.000 m	Ja

I henhold til § 7 er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg, hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten indenfor eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter. Afstandskravene til § 7 i husdyrbrugloven er overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Staldbygninger og gødningsopbevaringsanlæg m.v. overholder alle de generelle afstandskrav, bortset fra de eksisterende staldbygninger, der ligger mindre end 25 meter fra ejendommen drikkevandsboring.

Ejendommen forsynes med vand fra en drikkevandsboring, DGU nr. 47.232, som er beliggende på gårdspladsen. Det er kommunens holdning, at afstandskravet på 25 m til drikkevandsboring i husdyrdyrbrugloven generelt bør overholdes. Da der er tale om eksisterende stalde, hvor der både i nudrift og i ansøgt drift opstaldes malkekvæg, antages det, at staldene er lovligt opført. Endvidere vil ændringen fra køer og kvier til udelukkende køer i kostalden ikke medføre en væsentlig stigning af miljøbelastningen fra stalden. Der gøres opmærksom på, at der ikke må udføres erstatningsboring uden tilladelse.

Det opførte telt, beliggende umiddelbart sydvest for ejendommens gyllebeholder ligger delvist indenfor skovbyggelinjen. Landbrugsbyggeri er imidlertid ikke omfattet af byggeforbud indenfor skovbyggelinjen ifølge Naturbeskyttelsesloven, hvorfor placeringen ikke udgør et problem set i forhold til skovbyggelinjen.

4.2 PLACERING I LANDSKABET - ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone mellem Ulbjerg og landsbyen Fjeldsø. Ejendommen ligger for sig selv, omgivet af marker, læhegn og landbrugsejendomme m.v.

Den ansøgte produktion skal foregå dels i eksisterende stalde og dels i den ansøgte, nye kviestald, som fremgår af situationsplanen på Figur 1.

Figur 1. Situationsplan med eksisterende og ansøgte stalde, bygninger og gødningsopbevaringsanlæg. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Ll. Torupvej 3, som ligger 252 m syd for husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Fjeldsø, som ligger 3,1 km mod nordøst. Nærmeste område med byzone er Ulbjerg, der ligger ca. 2,8 km sydvest for ejendommen.

Ejendommens gyllebeholder er placeret i en mindre træbevoksning ca. 240 meter sydvest for selve ejendommen.

I samme bevoksning blev der i 2002 opført et skur på ca. 35 m², som anvendes til hegnsmaterialer og små landbrugsmaskiner til brug for landbrugsdriften. Skuret er opført af genbrugsmaterialer bestående af tømmer og pandeplader. Opbevaring i skuret har i mange år været nødvendigt for at kunne have alle maskiner, redskaber og hegnsmaterialer under tag.

I 2023 blev der opsat en rundbuehal med kraftig teltdug på 110 m² til maskiner umiddelbart sydvest for gyllebeholderen m², som anvendes til landbrugsmaskiner. Teltet består af et skelet af galvaniserede rør, som er beklædt med en grøn og hvid pvc teltdug. Behovet for ekstra opbevaringsplads til ejendommens maskiner opstod, da der i 2022 blev indkøbt en foderblander til ejendommen. Foderblanderen har – sammen med den minilæsser, der anvendes til at læsse foder op i foderblanderen – afløst den tidligere manuelle indkøring af foder til dyrene. Læsning og udfodring af foder til dyrene med håndkraft er en hård belastning for kroppen, hvorfor en foderblander og minilæsser kan erstatte det hårde, manuelle arbejde. Et lille oplag af grovfoder, mineraler m.v. samt pladsbehov til foderblander og færdsel med minilæsseren, når der skal fyldes fodermidler i foderblanderen, har betydet, at der ikke længere er plads til så mange maskiner i bygningen benævnt halm- og maskinhuset (se figur 1). Af hensyn til de daglige arbejdsrutiner opbevares der også noget halm til strøning i kviestalden i halm- og maskinhuset.

Der søges om dispensation til den nuværende placering af begge ovenstående bygninger. Skuret er helt skjult af træbevoksningen. Indsyn til teltet fra nærmeste nabo uden landbrugspligt forhindres af bevoksningen. Teltet kan ses delvist fra naboerne nord for beplantningen på Løgstørvej 90 og Ll. Torupvej 7. Begge disse ejendomme er landbrugsejendomme, og beliggende hhv. 250 og 370 meter fra teltet. Der er plantet afskærmende beplantning umiddelbart nordvest for telt og gyllebeholder. Når de plantede træer vokser op, vil de skærme for indsyn til gyllebeholder og telt fra de to naboejendomme.

Placeringen af teltet er valgt, fordi det på grund af sin konstruktion uden fundament er meget vindfølsomt. Det kræver meget læ for at kunne modstå vind og vejr, hvilket ikke kan opnås hjemme ved de øvrige bygninger. Fordelen ved denne lette konstruktion er, at teltet er nemt at fjerne, når der på et tidspunkt ikke længere er behov for det. Desuden vurderes det som mindre klimabelastende end et almindeligt maskinhus, da der ikke skal støbes sokkel af beton.

Figur 2. Placering af hhv. skur og telt sammen med gyllebeholder i bevoksning. Kilde: Ansøgningsmaterialet

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På ejendommens bygningsparcel er det eneste nybyggeri den opførte kviestald. Kviestalden er af begrænset størrelse (ca. 160 m²), og den er placeret umiddelbart syd for ejendommens maskinhus. Bygningerne fremstår fortsat som en samlet enhed. Viborg Kommune vurderer på den baggrund, at den nye kviestald ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området, da hverken den eller ejendommen som helhed fremtræder dominerende i landskabet.

Der er i 2017 meddelt tilladelse til gyllebeholderens placering i bevoksningen sydvest for ejendommens staldanlæg m.v.

Der er i Planloven (§ 36, stk. 1) en generel bestemmelse om, at der ikke kræves landzonetilladelse til erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri på landbrug. Der er i samme lovs § 36, stk. 2 dog en undtagelse fra dette, når det drejer sig om bygninger, som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. I disse tilfælde skal det ønskede byggeris beliggenhed og udformning vurderes i afgørelsen. Det opførte skur og teltet i bevoksningen ved gyllebeholderen er ikke opført i tilknytning til ejendommens bygningsparcel, og de er derfor omfattet af kravet om tilladelse efter Planlovens § 36, stk. 2. Da der er tale om et husdyrbrug, foretages de landskabelige vurderinger som en del af sagsbehandlingen af miljøansøgningen.

Der er på ejendommen følgende andre bygninger, som ikke er stalde:

- Halm- og maskinhus på 270 m²
- Maskinhus på 220 m²
- Bygning, der anvendes som garage samt til små maskiner på 150 m²

Vurderinger vedrørende skuret opført i 2002
Skuret er opført i 2002, hvilket årstalsmæssigt er sammenfaldende med en ændring af Planloven, som omfattede reglerne omkring tilknytning til anden bebyggelse. I efteråret 2002 blev reglerne omkring tilknytningskravet udformet mere tydeligt. Inden lovændringen i 2002 var det det i højere grad praksisbestemt, hvornår der var tale om, at nye bygninger lå "i tilknytning til" eksisterende bygningsmasse, og om der derfor var behov for landzonetilladelse. Det er ikke kommunen bekendt, hvorvidt skuret er opført før eller efter lovændringen i 2002. Idet der dog er en afstand på ca. 250 meter fra ejendommens øvrige bygninger til det opførte skur, vurderes det, at byggeriet også forud for ændringerne i 2002 ville have udløst krav om landzonetilladelse.

Skuret anvendes ifølge dispensationsansøgningen til opbevaring af hegnsmateriel og små landbrugsmaskiner.

Et pandeplade skur kan være en vindfølsom konstruktion, som har behov for at ligge i læ. Placeringen inde i bevoksningen opfylder dette behov.

Ejendommens dyrehold er på græs i sommerhalvåret, hvorfor det vurderes nødvendigt med en egnet oplagsplads til diverse hegnsmaterialer.

På baggrund af skurets placering inde i bevoksningen, er der ikke indsyn til skuret fra omgivelserne. Det vurderes derfor, at skuret ikke virker skæmmende i landskabet.

Vurderinger vedrørende teltet opført i 2023
Teltet anvendes ifølge dispensationsansøgningen til opbevaring af landbrugsmaskiner. Det oplyses i dispensationsansøgningen, at behovet for ekstra plads til maskiner opstod i 2022, da en del af halm- og maskinhuset blev ryddet for maskiner for at give plads til den nye foderblander m.v.

Et telt, som ikke er fastgjort på et fundament, er meget vindfølsomt. Det er derfor afhængigt af at være placeret et sted, hvor der er læ. Placeringen mellem ejendommens gyllebeholder og bevoksningen opfylder behovet for læ.

På ejendommen dyrkes et markareal, som modsvarer produktionen af grovfoder til dyreholdet. Det er oplyst af ansøger, at maskinparken på ejendommen svarer til behovet i forhold til dyrkning af jorden og driften af ejendommen i øvrigt.

Teltet er på tidspunktet for ansøgning om miljøtilladelse delvist synligt fra ejendommene på Ll. Torupvej 7 og Løgstørvej 90, som ligger nord for teltet. Der er ikke indsyn til teltet fra nærmeste nabo uden landbrugspligt, som er beliggende sydøst for bevoksningen. Det vurderes på baggrund af den høje grad af bevoksning rundt om teltet og afstanden til de to landbrugsejendomme 240-365 meter nord for teltet, at teltet ikke virker skæmmende i landskabet. På sigt vil den nyplantede bevoksning på den nordvestlige side af gyllebeholderen og teltet sløre indsynet yderligere.

Samlet vurdering
Det vurderes samlet for skuret og teltet, at de er erhvervsmæssigt nødvendige til opbevaring af ejendommens maskiner, redskaber, hegnsmaterialer m.v., idet de øvrige bygninger på ejendommen ikke kan rumme hele ejendommens maskinpark. Herunder vurderes det, at bygningerne ikke er større end rimeligt i forhold til driften af ejendommens besætning og markarealer.

På baggrund af de to bygningers vindfølsomme konstruktion vurderes det, at der ikke findes mere egnede placeringsmuligheder i tilknytning til det eksisterende bygningssæt. Den ansøgte placering accepteres helt undtagelsesvist på baggrund af, at der er tale om meget små bygninger i let konstruktion. Desuden er placeringen af bygningerne midlertidig i den forstand, at de vil blive fjernet, når der ikke længere er brug for dem, og senest når ejendommens husdyrhold ophører.

Figur 3. Foto visende beplantningens omfang. De nyplantede træer ses langs gyllebeholder og teltets gavl. Kilde: https://skraafoto.dataforsyningen.dk/

Med nedenstående vilkår om, at bygningerne skal fjernes, hvis de ikke længere er nødvendige for driften, herunder hvis husdyrholdet ophører, sikres det, at skuret og teltet kun tillades placeret ved gyllebeholderen, så længe de er nødvendige for den nuværende drift af husdyrbruget.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der følgende vilkår vedr. skurets og teltets placering i landskabet, som bl.a. skal sikre, at placeringen uden tilknytning til ejendommens staldbygninger m.v. er midlertidig.

5) *Teltet og skuret i bevoksningen ved gyllebeholderen må kun anvendes til opbevaring af materiel til brug for driften af denne ejendoms husdyrhold og markarealer.*

6) *Hver af de to bygninger skal fjernes, når der ikke længere er brug for dem til driften af ejendommen. Inklusive i tilfælde af bortforpagtning af ejendommen markarealer. Dog senest ½ år efter evt. ophør med malkekvægsproduktion på ejendommen.*

7) *Bevoksningen rundt om skuret og maskinhallen skal til enhver tid vedligeholdes i nuværende omfang, og der skal ske genplantning, hvis dele af træbevoksningen fældes eller stormfældes.*

5.1 HUSDYRHOLD OG PRODUKTIONSAREAL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der søges om tilladelse til den opførte kviestald med 110 m² produktionsareal. Desuden overføres det samlede staldanlæg med tilhørende husdyrhold til Stipladsmodellen (tilladelse af produktionsarealer i staldene frem for antal dyr). Det samlede ansøgte produktionsareal er 294 m².

Kostalden er indrettet som bindestald med riste, mens der er dybstrøelse i de øvrige stalde.

Situationsplan med produktionsarealer er vist i Figur 1. Oversigt over stalde og gulvtyper fremgår af Tabel 2.

Tabel 2. Stalde og gulvtyper i ansøgt drift

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				Ansøgt drift		
Kostald	161	Blandet ventilation	6 m	(#961082) Flexgruppe: Alle kvæg; Bindestald med riste	0	160
Små kalve	40	Blandet ventilation	6 m	(#961091) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse	0	24
Kvie stald	146	Naturlig ventilation	3 m	(#961095) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse	0	110
Sum						**294**

Sammensætningen af mulige dyretyper i de 2 flexgrupper, der fremgår af tabel 2 kan ses i nedenstående Tabel 3.

Tabel 3. Dyretyper der indgår i flexgrupperne "alle kvæg; bindestald med riste" og "alle dyr; dybstrøelse"

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Bindestald med riste	Alle dyr; Dybstrøelse
Malkekøer. Bindestald med riste	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse
Kvier, stude, ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Bindestald med riste	Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet
	Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
	Heste. Dybstrøelse
	Får og geder. Dybstrøelse

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er størrelsen af produktionsarealet (staldarealet, som dyrene har adgang til) samt dyre- og gulvtype, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Der stilles derfor vilkår om, at det angivne produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes.

Når der i ansøgningen er indsat en flexgruppe i en stald, betyder det, at der uden fornyet miljøtilladelse frit kan vælges opstaldning af de dyretyper, som er omfattet af den pågældende flexgruppe.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår vedrørende husdyrhold og produktionsareal:

8) *Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med nedenstående. Staldenes placering kan ses i figur 1.*

Staldnavn	Staldstørrelse, m²	Tilladt dyrehold og gulvtype	Produktions-areal, m²
Kostald	161	Alle kvæg. Bindestald med riste	160
Små kalve	40	Alle dyr. Dybstrøelse	24
Kvie stald	146	Alle dyr. Dybstrøelse	110
Samlet produktionsareal			294

5.2 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedparten af bedriftens erhvervsaffald og farlige affald opbevares på bedriften i opdelte fraktioner. Det køres derfra på trailer til Revas efter behov, hvor det afleveres i anviste fraktioner.

Evt. rester af kemikalier, pesticider og maling afleveres på Revas.

Olie og spildolie opbevares i tønder og dunke i maskinhuset på fast bund uden afløb. Spildolie og oliefiltre afleveres på Revas.

Lysstofrør og spraydåser afleveres som farligt affald på Revas.

Traktorbatterier mm. afleveres til produkthandler.

Medicin-emballage og kanyler tages med retur af dyrlæge.

Døde dyr opbevares overdækket på en palle indtil afhentning af DAKA. Afhentning sker ofte indenfor et døgn.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv.

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011. Heraf følger, at opbevaring af døde dyr skal ske på et egnet sted, så der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "farligt affald" henholdsvis "klinisk risikoaffald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af "farligt affald" hhv. "klinisk risikoaffald".

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra husdyrbruget.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår omkring den generelle ryddelighed på ejendommen:

9) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*

5.3 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er en nedgravet olietank til dieselolie på ejendommen. Olietanken er på 1.500 liter og er placeret sydøst for ejendommens bygninger. Det årlige forbrug af dieselolie er ca. 2.500 liter.

Kemikalier og pesticider opbevares i en aflåst kummefryser i et rum med fast bund uden afløb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af kemikalier og olie på bedriften.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

10) *Olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*

5.4 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes beredskabet straks på tlf. 112, og der iværksættes forureningsbegrænsende foranstaltninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Viborg Kommunes vurdering, at de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen som udgangspunkt i tilstrækkelig grad vil sikre mod risikoen for uheld m.v. for produktionen på ejendommen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende driftsforstyrrelser eller uheld.

6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fast møg, dybstrøelse og foderrester opbevares på en del af betonpladsen øst for kviestalden. Betonpladsen er på ca. 90 m², hvoraf 20 m² anvendes som møddingsplads. Der er afløb fra pladsen til en fortank på ca. 12 m³. Fra møddingspladsen køres dybstrøelsen enten til opbevaring i markstak eller ud på markerne til udspredning og nedpløjning.

Ejendommens gyllebeholder er fra 2022 og er anmeldt til at rumme 685 m³ (159 m² overfladeareal). Gyllen i beholderen er dækket af flydelag. Gyllebeholderen er placeret ved et stykke bevoksning på marken sydvest for staldanlægget. Der udbringes gylle med egen gyllevogn. Gyllebeholderens overpumpningsrør er forsynet med en bøjelig slange, der er så lang, at den når ned i gyllevognen, når denne fyldes.

Køerne opstaldes i en bindestald med riste (al gødning fra disse er gylle) og alt opdræt opstaldes på dybstrøelse. Den nye kviestald har en del opbevaringskapacitet i kummen med dybstrøelse.

Ved en besætning på 30 årskøer med tilhørende opdræt og salg af tyrekalvene som små, vil gødningsproduktionen fra ejendommen ligge i nedenstående niveau, når der tages udgangspunkt i normtallene for gødningsproduktion fra Aarhus Universitet:

- 1.020 m³ gylle
- 135-140 tons dybstrøelse ~ 230-240 m³

Både køer og kvier går ude i sommerhalvåret, hvilket reducerer behovet for opbevaringskapacitet.

Opbevaringskapaciteten til gylle i gyllebeholderen svarer til 8 måneders produktion af gylle.

Opbevaringskapaciteten til dybstrøelse består af de 20 m² (= 20 m³ ved 1 meters højde) møddingsplads plus kapaciteten i dybstrøelseskummen i kviestalden. Denne kumme er 80 cm dyb, og med et overfladeareal på 110 m², svarer det til en kapacitet på 88 m³. Der er dermed kapacitet til opbevaring af dybstrøelse på 108 m³, svarende til 5,5 måneders produktion. Såfremt udmugning ikke passer sammen med direkte ubringning og nedpløjning af dybstrøelse, opbevares komposteret dybstrøelse overdækket i markstak.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er monteret overpumpningsrør på gyllebeholderen, der anvendes til overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn. Det fremgår af Husdyrgødningsbekendtgørelsens §22, stk. 5, at "pumper, der anvendes til tømning af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gødning fra beholderen ad gangen, end hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn". Under forudsætning af, at der er monteret timer på pumpen, og overpumpning af gylle foregår under opsyn, er det Viborg Kommunes vurdering, at fyldning af gyllevogn kan foretages miljømæssigt forsvarligt.

På ejendomme med kvægbrug, hvor dyrene går ude i sommerhalvåret, er kravet til opbevaringskapacitet 7 måneder. Idet der er opbevaringskapacitet til 8 måneders produktion af flydende husdyrgødning, og der er mulighed for opbevaring af komposteret dybstrøelse i markstak, vurderer Viborg kommune, at kravene til opbevaringskapacitet for husdyrgødning i husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der følgende vilkår til opbevaring og håndtering af husdyrgødning:

11) *Flydende husdyrgødning må opbevares i ejendommens gyllebeholder med et overfladeareal på 159 m² (685 m³).*

12) *Fast husdyrgødning må opbevares på ejendommens møddingsplads, og må maksimalt dække 20 m².*

13) *Påfyldning af gyllevogn skal foregå under opsyn med henblik på at undgå spild af gylle.*

14) *Håndtering af husdyrgødning i almindelighed skal foregå under opsyn, således spild undgås.*

7.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

Begrænsning af ammoniakemission
Fordampningen af ammoniak fra husdyrbrug vil afsættes i de omkringliggende naturområder og kan medføre ændringer af kvælstoffølsomme naturtyper og resultere i faldende artsrigdom og stigende dominans af mere uønskede plantearter.

For at beskytte de kvælstoffølsomme naturtyper er der i husdyrlovgivningen stillet krav til den maksimalt tilladte ammoniakafsætning på visse typer natur i forbindelse med udvidelser eller ændringer af husdyrbrug. IT ansøgningssystemet beregner automatisk afsætningen (depositionen) af ammoniak i de naturområder, der udpeges i ansøgningen. Beregningerne er foretaget med udgangspunkt i nedenstående naturområder, se figur 4.

Andet husdyrbrug
Naboskel
Gyllebeholder
Gyllebeholder
Gyllebeholder

Afskæringskriterier i forhold til natur
Der gælder følgende fastlagte krav (tabel 5) til hvor meget kvælstof der må afsættes på forskellige kategorier af omkringliggende natur.

Tabel 5. Afskæringskriterier i forhold til natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1: Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder), som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen.	Maks. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg NH_3-N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg NH_3-N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg NH_3-N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2: Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg NH_3-N/ha pr. år.
Kategori 3: Kategori 3 natur omfatter; Heder, moser og overdrev udenfor Natura 2000 områderne, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.	Maks. merdeposition på 1,0 kg NH_3-N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg NH_3-N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg NH_3-N/ha pr. år.

Kategori 1
Ca. 2,8 km sydøst for staldanlæggene ligger et kategori 1 overdrev, som delvist er beliggende inden for Natura 2000-område nr. 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal. Den del af overdrevet, der er beliggende inden for Natura 2000-afgrænsningen, er registreret som naturtypen surt overdrev.

Totaldepositionskravet for kategori 1-natur afhænger af antallet af husdyrbrug, der bidrager med ammoniakdeposition til det samme naturområde. For det pågældende naturpunkt påvirkes overdrevet af ét andet husdyrbrug, hvorfor den maksimalt tilladte totaldeposition fra Ll. Torupvej 5 er 0,4 kg NH_3-N/ha/år.

Beregninger foretaget i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede ammoniakdeposition fra husdyrbruget til overdrevet udgør 0,0 kg NH_3-N/ha/år. Totaldepositionskravet til kategori 1-naturen er dermed overholdt.

Kategori 2
Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev beliggende ca. 569 meter sydøst for ejendommen. For kategori 2-natur gælder et maksimal krav til totaldeposition på 1,0 kg NH_3-N/ha/år.

Beregninger foretaget i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget bidrager med en ammoniakdeposition på 0,0 kg NH_3-N/ha/år til overdrevet. Det maksimalt tilladte totaldepositionskrav for kategori 2-naturen er således overholdt.

Kategori 3
De nærmeste kategori 3-naturtyper omfatter en hede beliggende ca. 340 meter sydvest for gyllebeholderen, et overdrev beliggende ca. 560 meter sydøst for ejendommen, samt en mose beliggende 742 meter vest for gyllebeholderen.

En del af hedearealet overlapper et registreret naturligt tilgroet lysåbent areal. På baggrund af historiske luftfotos fra 1954 og frem, vurderes det naturligt tilgroede lysåbne areal at være opstået ved en delvis tilgroning af det oprindelige hedeareal.

I ansøgningsmaterialet er referencepunktet for mosen placeret centralt i naturarealet. Kommunen har derfor foretaget en scenarieberegning, hvor referencepunktet er flyttet til mosens nærmeste kant mod anlægget. Herved reduceres afstanden til nærmeste punkt på mosen til 742 meter. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser imidlertid, at der heller ikke ved den kortere afstand vil være nogen ammoniakafsætning fra husdyrbruget på mosen.

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser, at merdepositionen fra husdyrbrugets staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg i nudrift udgør 0,0 kg NH_3-N/ha/år for alle de nævnte kategori 3 naturtyper.
Projektet medfører således ikke en merbelastning af de nærliggende kategori 3 naturarealer, og beskyttelsesniveauet for ammoniakpåvirkning af kategori 3 natur vurderes derfor at være overholdt.

Derudover er der gennemført en systematisk gennemgang af tilgængelige luftfotos med henblik på at identificere eventuelle naturarealer, der ikke er registreret, men som opfylder kriterierne for beskyttet natur. Gennemgangen har ikke givet anledning til at identificere yderligere naturarealer, og der er således ikke fundet ny natur, som vurderes omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)
Kommunen skal vurdere ansøgte projekter for deres påvirkning af beskyttede områder og arter i Natura 2000-områder. Disse områder og arter er internationalt udpegede, og hvert EU-land er ansvarligt for at beskytte dem mod skader forvoldt af menneskelig aktivitet. EF-Habitatdirektivet fra 1992 pålægger landene at beskytte særligt truede arter og deres levesteder. Bilag IV til direktivet indeholder arter, hvis yngle- og rasteområder er beskyttede, uanset om de er inden for eller uden for Natura 2000-områderne. Lodsejere må ikke skade disse områder, selvom myndighederne ikke har informeret dem om arters tilstedeværelse. Overtrædelser kan straffes efter lovgivningen.

Der er foretaget en gennemgang af tilgængeligt kort- og registreringsmateriale, herunder Danmarks Miljøportal og Arter.dk. Gennemgangen viser, at der ca. 990 meter øst for ejendommen er registreret fund af stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) og spidssnudet frø (*Rana arvalis*).

Området omkring ejendommen rummer desuden større skovområder og lineære landskabselementer, som potentielt kan fungere som yngle-, raste- eller fourageringsområder for flere arter af flagermus. Der foreligger dog ingen konkrete registreringer af flagermus på eller i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

På baggrund af projektets karakter, afstanden til de registrerede forekomster samt den manglende påvirkning af potentielle levesteder vurderes det, at projektet ikke vil påvirke bilag IV-arter eller beskadige eller ødelægge deres yngle- og rasteområder. Det ansøgte vurderes derfor at kunne gennemføres uden negativ påvirkning af bilag IV-arter og deres yngle- eller rasteområder.

Samlet vurderes det, at det ansøgte kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af ammoniakfølsom natur eller bilag IV-arter. Projektet overholder de gældende beskyttelsesniveauer for natur og vurderes ikke at medføre en forringelse af naturtilstanden eller de økologiske funktioner for beskyttede arter.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende ammoniakfordampning.

7.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Ll. Torupvej 3, som ligger 252 meter syd for husdyrbruget.

Nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Fjeldsø, som ligger 3,1 km mod nordøst.

Nærmeste område med byzone er Ulbjerg by, der ligger knapt 2,8 km sydvest for ejendommen.

Ifølge lugtberegninger i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (Tabel 6) overholder det ansøgte nemt lugtgenekravene til enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone mv.

I IT-systemet er det undersøgt, hvorvidt andre ejendomme bidrager med lugt til de beboelser og områder, som der er foretaget beregninger for i denne ansøgning. Det er ikke tilfældet.

Tabel 6. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Lille torupvej 3, 8832 skals	0	FMK	55,3	55,3	256,6	Ja
ulbjergvej 5, 9620 Ålestrup	0	FMK	98,3	98,3	3104,3	Ja
Ulbjerg By, Ulbjerg	0	FMK	174,9	174,9	2779,2	Ja

Den såkaldte konsekvenszone for lugt, er den radius fra husdyrbruget, hvorfra det må forventes, at lugt fra husdyrbruget kan registreres. Uden for konsekvenszonen kan registrerbar, men ikke-genegivende lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis forekomme. Konsekvenszonen i forhold til husdyrbruget er beregnet til 197 meter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser, samlet bebyggelse og byzone er overholdt med stor margin. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende lugt.

7.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fluegener
Fluebekæmpelse gennemføres ved ophængning af klæbepapir samt udspændt klæbesnor i stalden.

Rottebekæmpelse
Bekæmpelse af rotter forestås af skadedyrsbekæmpelsesfirmaet Mortalin.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyrehold kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende forebyggende vilkår vedr. fluer og skadedyr:

15) *Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG EGEN KONTROL

Begrebet BAT
BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lagre. BAT-begrebet dækker desuden over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakfordampningen til et niveau svarende til fordampningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH_3-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Beregning af BAT
Beregninger, der er fortaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak i den ansøgte produktion udgør 374 kg NH_3-N/år, og dermed skal der ikke redegøres for BAT for ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den samlede ammoniakemission fra husdyranlægget er under 750 kg NH_3-N årligt. Derfor skal der jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26 ikke redegøres for BAT for ejendommen.

9 OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den generelle praksis ved produktionsophør på et husdyrbrug er, at stalde, anlæg til opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende bliver tømt og rengjort.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at den nævnte praksis er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for ophør med husdyrproduktion.

12) *Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.*

10 SAMLET KONKLUSION

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøtilladelsen overholdes,
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
    - Nabobeboelser
    - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
    - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger vurderes det, at miljøansøgningen overholder afskæringskriterierne (lovens beskyttelsesniveau), og derfor meddeler Viborg Kommune miljøtilladelse til produktionen på Ll. Torupvej 5 på en række vilkår.

11 TILLADELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

11.1 TILLADELSENS GYLDIGHED

Husdyrbruget må i henhold til Husdyrbruglovens § 16b ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis husdyrbruget ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 16b, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Opmærksomheden henledes på, at denne miljøtilladelse ikke fritager landbruget for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne miljøtilladelse og den øvrige miljølovgivning overholdes.

11.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Miljøtilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jvf. Lovbekendtgørelse om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 84-87.

Indgivelse af klage
Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 25. november 2026. En eventuel klage skal være skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 23. december 2026.

Gebyr
Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Virksomheder og organisationer skal dog betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling eller genoptagelse af en klage.

Virkning af klage
En klage over afgørelser efter Husdyrbrugsloven har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jvf. § 81 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Domstolene
Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Fristen er 6 måneder fra tilladelsen er meddelt.

11.3 UNDERRETNING OM TILLADELSEN

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (TRvest@stps.dk) – alternativt til hovedpostkassen: stps@stps.dk (Styrelsen for Patientsikkerhed)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@ae.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten (himmerland@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (viborg@friluftsraadet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)

Følgende matrikulære naboer er blevet orienteret om afgørelsen:

- Beboerne på Løgstørvej 90, 8832 Skals
- Beboerne på Ll. Torupvej 7, 8832 Skals
- Beboerne på Ll. Torupvej 3, 8832 Skals
- Ejer af matrikel 1r, St. Torup By, Ulbjerg med adressen Standvejen 3, 8832 Skals